

یک درام بیش از اندازه روانشناختی

درباره نمایش «پس از...»

به نویسندگی و کارگردانی مرتضی کوهی

محمدحسین خدایی

منتقد تئاتر

نمایش «پس از...» را می‌توان یک درام روانشناختی فرض کرد که می‌خواهد با روایتی پیچیده و چندلایه، ذهنیت منقطع از واقعیت مردی ۳۰ ساله به نام «نشان» معینی را روایت‌پذیر کند. از این باب شاید بتوان رویکرد روانشناختی این اجرا، همچنین فاصله‌مندی اش از امر جامعه‌شناختی را مهم‌ترین سیاست اجرایی کارگردان دانست. مرتضی کوهی در مقام نویسنده و کارگردان، یک فضای ذهنی و پراپهام را تدارک دیده که مدام تکرار شده و از پس هر تکرار گویی قرار است نکاتی تازه و حیاتی برای تماشاگران عیان شود. شخصیت اصلی نمایش که «نشان» نام دارد، تحت نظارت آپارتوس دانش پزشکی است، آن هم با میانجی حضور یک روانپزشک. اما نکته اینجاست که هنگام تماشای این اثر، می‌توان تا حدودی از دریچه ذهن یک‌بیمار روانی، واقعیت مخدوش‌شده را تماشا کرد اما چندان نمی‌توان نسبت آن را با وضعیت اینجا و اکنونی ما و صداالیه خود بیمار به قضاوت نشست. چراکه اولویت کارگردان، پرداختن به دلایل روانی بیماری و دوری از سویه اجتماعی است. بنابراین اجرا نتوانسته نقش نهادهای اجتماعی و سیاسی و اقتصادی را در پدید آمدن وضعیت این روزهای شخصیت «نشان» به نمایش گذارد.

یکی از مؤلفه‌های قابل قبول این اجرا، بازی مهران مرادی است که توانسته با مهارت بسیار خوب، ایفاگر نقش دشوار و پیچیده شخصیت «نشان» باشد. مهران مرادی تلاش دارد ذهنیت چندپاره و شیذوفرنیک یک فرد بیمار و غیر قابل اعتماد را عینیت بخشد. تلاشی به‌واقع ستودنی در آشکار کردن هویت از هم‌گسیخته یک فرد شیذوفرن. روایت به ما می‌گوید، این هویت انکار شده که نمی‌تواند وضعیت خویش را در جهان جایابی کند و نسبت خویش را با واقعیت اجتماع روشن سازد، ریشه مشکلاتش به دوران کودکی و سرکوب‌های والدین بازمی‌گردد. این گذشته‌ویران یادآور پدری است که خانه را ترک کرده، همچنین مادری که نتوانسته به تنهایی از پس گذران زندگی و تربیت فرزند برآید. بنابراین عنوان «پس از...»، اشاره‌ای است به یک گذشته که مواجهه با آن آسان نبوده و تأثیرات مخرب‌اش تا اکنون ادامه یافته است. اجرا تلاش کرده هویت این فرد شیذوفرن را به میانجی یک نگاه فنانگاره به گذشته احضار کند، اما باید این واقعیت را در نظر داشت که ذهنیت فروپاشیده «نشان» نمی‌تواند گذشته را به‌مثابه یک کلیت فهم‌پذیر انتظام بخشد. پس با یک ساختار نامنسجم از روایتگری رویه‌رو هستیم که ذهنی با عینی بودن آن به آسانی قابل تشخیص نخواهد بود.

از دیگر شخصیت‌های این نمایش می‌توان به زن مردی اشاره کرد که به خلوت «نشان» قدم گذاشته و همچون «آل شتاور»، نقش‌های متفاوتی را ایفا می‌کنند؛ گاهی پرستار می‌شوند، گاهی همسر، گاهی پدر و گاهی آن صبری که «نشان» در مقابل آیینی از خود می‌دیده و این روزها گویی ناپدید شده است. با آنکه بازماندگی هویت چندپاره تا حدودی توانسته جهان کاپوس وار «نشان» را تعیین بخشد، اما از یاد نبریم که چگونه این حجم از سیالیت و جابه‌جایی مداوم نقش‌ها، به‌تدریج به امری دشوار یاب بدل شده و بیش از آنکه پیچیدگی زیست «نشان» را ساده و اجرایی‌پذیر کند، گرفتار پیچیده‌نمایی روایی شده است. این قضیه به غیاب امر اجتماعی در زندگی روزمره اشاره دارد و پرنرگ شدن رویکرد روانشناختی. به‌ر حال اجرا از این بابت آسیب دیده و گرفتار تکرار مکررات شده است. بازی پیمان محسنی، حس دوگانگی را منتقل می‌کند. او نقش دشواری بر عهده دارد و قرار است «دیگری»، همیشه حاضر «نشان» باشد. موجودی گروتسک و شیطانی که با چشم‌مانی مات و هیبت هیولوارش، بی‌وقفه در صحنه حضور یافته و «نشان» را خطاب می‌کند. همچنان باید از شیدا پهلوان گفت که با مهارت توانسته نقش مادر، همسر و پرستار را بازی کند و در خدمت ضرورت‌های متن باشد. در نهایت می‌توان نمایش «پس از...» را یکی از اجراهای قابل اعتنای جشنواره «هم‌آغاز» دانست که این شب‌ها در سالن قشقایی میزبان تماشاگران تئاتر است. یک بیمار شیذوفرن که در نهایت قرار است در دیگر پیاپی‌نوازد.

• صاحب امتیاز و مدیرمسئول: غلامحسین کرباسی • مشاوران: عباس عبدی و احمد زیدآبادی • سردبیر: محمد جواد روح • سردبیر آنلاین: افشین امیرشاهی • معاون سردبیر: مهرداد خدیر • دبیران گروه‌ها: فرزانه پهرانی (اقتصاد) • آرمن منتظری (دیپلماسی و بین‌الملل) • علی ورامینی (رسانه و فرهنگ) • سمیه متقی (سیاست) • الهه ابراهیمی (خبر) • آرش خاموشی (عکس) • هادی حدیدی (طرح و کاریکاتور) • شبنم رحمتی (معاون آنلاین) • مدیر هنری: مهدی قربانی‌تبار • حروفچینی و ویراستاری: شهرام هادی • مدیر اداری و آگهی‌ها: شاهرخ حدیدی • تلفن روابط عمومی: ۸۸۷۴۹۳۰۵ • تحریریه: ۸۸۷۳۰۲۹۱ • آگهی‌ها: ۸۸۷۳۵۴۰۷ • نشانی: خیابان شهید بهشتی، خیابان پاکستان، کوچه دوازدهم، پلاک ۱۸، لیتوگرافی و چاپ: هم‌میهن • توزیع: نشر گستر امروز نوین • تلفن: ۰۲۱-۹۱۳۰۴۱۴۲

ورزشی یا سیاسی

هوشنگ نصیرزاده مدیرعامل تراکتور از علل جدایی پاکو خمز می‌گوید

سپهر خرمی

گزارشگر ورزشی هم‌میهن

بعد از اقدام نظامی ایران در واکنش به حمله اسرائیل به کنسولگری ایران در دمشق، دفاتر کنسولگری ایتالیا و هلند در تهران تا اطلاع ثانوی بسته شد. تعداد دیگری از سفارتخانه‌های کشورهای غربی در تهران نیز به شهرودان خود اعلام کردند فعلاً از سفر به ایران اجتناب کنند. کمتر کسی تصور می‌کرد این موضوع سیاسی - امنیتی به فوتبال هم کشیده شود اما تنها ۲۴ ساعت بعد از این اتفاق، پاکو خمز، سرمربی اسپانیایی تراکتور در حساس‌ترین مقطع فصل، تصمیم به جدایی گرفت و به‌صورت توافقی با تراکتوری‌ها از این تیم جدا شد و به کشورش بازگشت. در واقع اوضاع سیاسی منطقه، تأثیر مستقیمی بر فوتبال گذاشته و تراکتور اولین تیمی است که باید با شرایط پیش‌آمده کنار بیاید و مدیریت کند. در این گزارش از بازیکنان و مربیان خارجی‌ای خواهیم گفت که چالش‌های فوتبال ایران برای‌شان عجیب بوده و هر بار در نشست‌های خبری اعتراض‌شان را به برخی مسائل اعلام داشتند.

▼ فراد مریمی یونانی

اعتراض مربیان خارجی در فوتبال ایران، اکثراً به امکانات بسیار محدود فوتبال ایران برمی‌گردد. مشکلات مالی، سوءمدیریت مدیران ورزشی و البته در کنار آن تحریم، باعث شده تا بازیکنان و مربیان خارجی نتوانند حقوق خود را به‌موقع دریافت کنند. علاوه بر همه این مشکلات، مسائل درون زمین از جمله نبود VAR، کیفیت پایین ورزشگاه‌های ایران و حواشی زیادی که به درون زمین کشیده می‌شود، باعث شده تا مربیان خارجی با خدادادهای عجیب و غریبی در فوتبال ایران روبرو شوند که پیش‌تر آشنایی با آنها نداشتند. در دیدار این هفته گل گهر سیرجان و هوادار، سوت‌های مشکوک داور مسابقه باعث شد تا هر دو تیم به قضاوت داور معترض باشند اما در نشست خبری بعد از این مسابقه، سرمربی یونانی گل گهر با ادبیاتی نامناسب نسبت به وضعیت فوتبال ایران اعتراض کرد. ما یوروس اوزونیدیس، سرمربی یونانی تیم فوتبال گل گهر سیرجان که به‌شدت از تصمیمات داور این بازی ناراحت و عصبانی بود، در ابتدای نشست خبری مقابل خبرنگاران گفت: «بهتر است گاهی به ما بگویند که امروز قرار نیست تیم شما پیروز شود و باید ببازید. نه اینکه ما را مسخره کنند. خوب چگونگی می‌خواهید سطح فوتبال را تغییر بدهید؟» اوزونیدیس تصریح کرد: «از اول فصل اشتباهات محزری علیه ما می‌شود. من همیشه احترام گذاشته‌ام و هیچ اتفاقی نیفتاده است. اما امروز ما را مسخره کردند. من از اول فصل همیشه به بازیکنانم قبل از مسابقه گفته‌ام که حق ندارید به داوران اعتراض کنید، ولی شخصاً حق اعتراض دارم و می‌بینیم که چه اتفاقاتی رخ می‌دهد.» بعد از این نشست خبری بود که شایعه جدایی این مربی از گل گهر قوت گرفت. سرمربی یونانی این تیم، پیش‌تر گفته بود فوتبال ایران به‌لحاظ سخت‌افزاری در بسیاری از زمینه‌ها مشکل جدی دارد و این وضعیت نمی‌تواند پیشرفت کند. او حالاً با حضور در نشست خبری در جمع خبرنگاران، بی‌پرواز از همیشه اعتراض کرد تا شاید بتواند تأثیر خودش را نسبت به برخی مسائل گذاشته باشد.

▼ چرای یک جدایی

تراکتور که در این فصل نتایج سینوسی کسب کرده، حواشی زیادی نیز در نشست‌های خبری داشت. ارتباط پاکو خمز با خبرنگاران تیریزی عموماً خوب نبود. در بسیاری از نشست‌ها، خمز با خبرنگاران دچار چالش می‌شد و سوال و

جواب به دعوا کشیده می‌شد. مهرماه سال گذشته او پالس‌هایی را فرستاد که از امکانات مناسب فوتبال ایران به‌خصوص زمین چمن ورزشگاه راضی نیست: «روز چهارشنبه در این ورزشگاه تمرین کردیم. هنوز هوا سرد نشده، ولی چمن این ورزشگاه نرم شده و همان مشکل سال گذشته پابرجاست. من خواستار تعویض چمن شده بودم که هیچ تغییری به وجود نیامده و این موضوع من را عصبانی می‌کند. گاهی فکر می‌کنم آیا ارزش آن را دارد که اینجا کارکنم؟ زمین موضوع ساده‌ای نیست. به این موضوع رسیدم که فوتبال ایران آماتور خواهد ماند و پیشرفت نمی‌کند.» روز گذشته پاکو خمز بدون اطلاع قبلی، از مسئولان باشگاه تراکتور خواست که استعفا ای‌اموفاقت کنند. بارها شایعاتی مبنی بر مربیگری خمز در لالیگا اسپانیا مطرح شده بود و حالا با فسخ قرارداد به‌صورت توافقی، سرنوشت خمز در اختیار خودش است تا بتواند تیمش را معرفی کند. باشگاه تراکتور نیز با انتشار اعلامیه‌ای، جدایی خمز را تأیید کرد و برای این مربی آرزوی موفقیت کرد و تأکید داشت که این جدایی به‌صورت توافقی بوده و ضرر و زیانی متوجه باشگاه تراکتور نخواهد بود. با این حال اما هوشنگ نصیرزاده، مدیرعامل باشگاه تراکتور در گفت‌وگو با خبرنگار «هم‌میهن»، دلیل اصلی جدایی خمز را مسائل سیاسی عنوان کرد و صرفاً مشکلات سخت‌افزاری در فوتبال ایران یا باشگاه تراکتور: «پاکو خمز به‌خاطر مسائل سیاسی، از باشگاه تراکتور درخواست جدایی کرد. البته که شرایط در کشور امن است و مشکلی نیست اما بسیاری از افراد با چنین شرایطی آشنایی ندارند.» نصیرزاده از مشکل دیگر پیش‌آمده در تراکتور نیز پرده برداشت و گفت، سفارت برزیل نیز از گوستاو برزیلی، بازیکن تراکتور، درخواست کرده به‌خاطر شرایط پیش‌آمده چند روز اخیر، از ایران برود: «سفارت برزیل نیز از بازیکن برزیلی ما خواسته هر چه زودتر ایران را ترک کند. من نیز نامه‌ای به سفارت برزیل نوشتم و از آنها سوال کردم اگر شرایط مطلوب نیست و ناامنی وجود دارد سفیر این کشور چرا در تهران مانده و از ایران رفته است؟» این احتمال نیز وجود دارد که شرایط به‌وجود آمده مزید بر علت شد تا پاکو خمز زودتر از آنچه تصور می‌شد، از تراکتور برود چرا که او از مدت‌ها قبل قصد فسخ قرارداد با تراکتور را داشت و بارها از ناراضی‌های خود پرده برداشته بود.

▼ چرا برانکو نیامد؟

یکی از معماهای بزرگ فوتبال ایران در این فصل، مذاکره باشگاه پرسپولیس با برانکو ایوانکوویچ بود که در نهایت با گذشت پروفیسور به ایران محقق نشد. هر چند برانکو بارها به‌صورت غیرمستقیم از سوی رضا چلنگر، مترجم ایشان اعلام کرد که خانواده‌اش از او درخواست کرده‌اند که دیگر در تیمی خارج از کرواسی مربیگری نکند، اما این موضوع صحت ندارد. همانطور که مشخص شد برانکو سرمربی تیم ملی چین شده، پس دلایلی که از زبان برانکو نقل می‌شد صحت نداشت. شنیده‌های خبرنگار هم‌میهن حاکی از آن است که برانکو به‌دلیل برخی مسائل که در فوتبال ایران هم اثرگذار بوده، تصمیم گرفته دیگر به ایران نرنگردد. عدم پرداخت مالیات برانکو برای او نگرانی‌های بسیاری به‌وجود آورده بود که این موضوع البته به‌طور مختلف حل شد، اما دیگر نگرانی برانکو مسائل مالی و البته تحریم بانکی ایران از سوی دولت‌های غربی است که باعث می‌شد او نتواند حقوق خود را براه‌حقی دریافت کند و باید سر همین مسئله همیشه با مدیران پرسپولیس سرو و کله می‌زد. همین مشکلات تحریم و البته سایر حواشی در منطقه نیز باعث شده بود بازیکنان خارجی با کیفیت، به فوتبال ایران نیایند.

باتوجه به فسخ توافقی قرارداد پاکو خمز و البته ابلاغیه سفارت برزیل به بازیکن تراکتور، شاید این اتفاق برای سایر بازیکنان و مربیان شاغل در فوتبال ایران نیز رخ دهد. البته باتوجه به تجربه قبلی، بسیاری از این شرایط به‌دنبال گل‌آلود کردن فضا هستند تا شرایط را بحرانی‌تر نشان دهند و نگرانی‌هایی را برای بازیکنان خارجی به‌وجود بیاورند. با این حال باید صبر کرد تا ببینیم چند هفته‌ای بماند یا چطور به پایان خواهد رسید.

چهره

مایلی کهن عقب‌نشینی نکرد

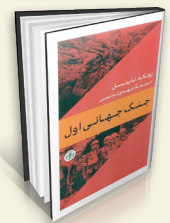
روز گذشته جلسه رسیدگی شکایت امیر قلعه‌نویی از محمد مایلی کهن در شعبه ۱۰۵۷ کارکنان دولت برگزار شد. دلیل شکایت سرمربی تیم ملی ایران از مایلی کهن به دو مصاحبه ایشان علیه قلعه‌نویی در یک برنامه اینترنتی و تلویزیونی برمی‌گردد. مایلی کهن در یک بیانیه که آن را در یک گفت‌وگوی تلفنی با تلویزیون می‌خواند، مدعی شده بود که سرمربی چند تیم باشگاهی در ایران را قلعه‌نویی انتخاب می‌کند. او گفت که انتخاب غلامرضا عنایتی برای تیم امید ایران هم با خواست و چراغ سبز قلعه‌نویی انجام شده است! او در گفت‌وگوی اینترنتی هم مواضع تندی علیه قلعه‌نویی گرفت. مایلی کهن در آن مصاحبه حتی حاضر نبود نام قلعه‌نویی را به زبان بیاورد و هر بار می‌خواست درباره او حرف بزند، از یک اصطلاح ناپسند استفاده می‌کرد! در همان مصاحبه هم مدعی شد وقتی سرمربی تیم ملی ایران شد، قلعه‌نویی را با سفارش علی پروین به تیم ملی دعوت کرد! حال باید منتظر ماند رأی نهایی این دادگاه اعلام شود؛ با این توضیح که مایلی کهن طبق روال گذشته بدون وکیل در جلسه به این پرونده حضور یافته بود.

کتابخانه

تاریخ جنگ جهانی اول از چشم‌انداز آلمان

کتاب «جنگ جهانی اول»، نوشته زونکه نایتسل، با ترجمه مهدی تدینی در ۲۹۶ صفحه و با قیمت ۲۹۵ هزار تومان توسط انتشارات بنگاه ترجمه و نشر کتاب پارسه منتشر شده است. «جنگ جهانی اول»، با عنوان اصلی Weltkrieg und Revolution، کتابی است که در آن تاریخ جنگ جهانی اول از چشم‌انداز آلمان روایت شده است. متن اصلی کتاب «جنگ جهانی اول» نخستین‌بار در سال ۲۰۰۸ منتشر شده است. زونکه نایتسل در کتاب «جنگ جهانی اول» به نقش آلمان در جنگ اول کشور می‌پردازد و روند رویدادهای جنگ

جنگ جهانی اول

نویسنده:

زونکه نایتسل

مترجم: مهدی تدینی

انتشارات: بنگاه ترجمه

و نشر کتاب پارسه

تاریخ

تاسیس OECD

۱۶ آوریل ۱۹۴۸ میلادی، ۱۸ کشور اروپایی به منظور احیای اقتصاد اروپا پس از جنگ جهانی دوم، سازمان همکاری اقتصادی اروپا (OECD) را بنیاد گذاشتند. دلیل تاسیس این سازمان این بود که پس از جنگ جهانی، جورج مارشال، وزیر امور خارجه اعتقاد داشت که اروپا برای بازیابی از پس ویرانی‌های گسترده به کمک‌های اقتصادی و فنی قابل توجهی نیازمند است. چنین امری اما نیازمند صلح و همکاری پایدار میان کشورهای اروپایی بود و بدین ترتیب با تاسیس OECD، این روابط منطقه‌ای گذاشته شد. با گسترش حوزه فعالیت‌های خود به کشورهای غیراروپایی از جمله کانادا، مکزیک، ژاپن، کره، دانمارک، نروژ، ترکیه و آمریکا، اساسنامه OECD در سال ۱۹۶۱ اصلاح شد و نام آن به OECD (سازمان همکاری اقتصادی و توسعه) تغییر پیدا کرد. در حال حاضر این سازمان ۳۸ عضو دارد و از جمله ماموریت‌های آن می‌توان به کمک به ثبات اقتصادی، زمینه‌سازی برای رشد اقتصادی و دموکراسی و ارتقای رفاه اجتماعی در کشورهای عضو اشاره کرد. مقر اصلی این سازمان در شهر پاریس است.